

Da kviehotellet blev smittet med salmonella

SIDE 2

Smartere lagerstyring øger interessen for udbytteregistrering

SIDE 3

Sørg for tilstrækkelig forsuring af gyllen

SIDE 4

FOTO: SEGES

Hæld mere viden på udenlandske medarbejdere

De kommer godt fra start – og så går de i stå. Ny undersøgelse viser, at der er et stort udviklingspotentiale i udenlandske medarbejdere.

Hvornår har du sidst drøftet årsagen til antallet af nyinficerede med din ukrainske eller rumænske medarbejder?

Hvis svaret ligger lidt langt væk, ligner du hovedparten af danske mælkeproducenter. Og hvis dine udenlandske medarbejdere heller ikke er flittige kursister i den faglige efteruddannelse – skiller du dig bestemt ikke ud fra mængden.

En netop afsluttet undersøgelse foretaget af Vibeke Fladkjær Nielsen, SEGES, viser nemlig, at mens der generelt er rigtig godt styr på oplæringen af nyankomne udenlandske medarbejdere, kniber det med udviklingen på længere sigt.

"De udenlandske medarbejdere kan deres rutiner og ved, hvad de skal gøre. Men herefter går de i stå. Der bliver ikke puttet ny viden på, og derfor udvikler de sig ikke," fortæller hun.

"Hvis de udenlandske medarbejdere bliver løftet, får landmanden en sparringspartner. Det betyder øget refleksion og i sidste ende vil det hæve bedriften"

Vibeke Fladkjær Nielsen, SEGES.

Tror de kan alt

Undersøgelsen gjorde det klart for Vibeke Fladkjær Nielsen, at kommunikationen om landbrugets muligheder for videreudvikling ofte er svær. Nogle landmænd synes ikke, at medarbejderne efterspørger mere viden, og mange af medarbejderne kender ikke til mulighederne.

"Mange af de udenlandske medarbejdere fortalte, at de kunne alle rutinerne på bedriften og dermed vidste alt om mælkeproduktion. De ved simpelthen ikke, hvad de kan opnå," fortæller hun.

Og det er en udfordring, der skal tages hånd om. Ikke primært for den enkelte medarbejders skyld – men for bedriftens, mener konsulenten med spe-

ciale i ledelse, der ser et kæmpe potentiale i at hæve vidensniveauet.

"Hvis de udenlandske medarbejdere bliver løftet, får landmanden en sparringspartner. Det betyder øget refleksion, og i sidste ende vil det hæve bedriften," påpeger hun.

Vind konkurrencen om arbejdskraft

Hendes opfordring er derfor klar:

"Bliv ved med at putte ny viden på dine udenlandske medarbejdere. Involver dem i baggrunden for nøgletal, fx celletal, pct. nyinficerede, fodereffektiviteten – tag en snak om, hvad der ligger bag tallene, hvordan I kan gøre det bedre, og hvorfor I arbejder med det. Send dem på kurser eller vis dem de gratis digitale kurser og film, der findes til udenlandske medarbejdere," lyder det fra konsulenten.

I sidste ende handler det også om at vinde kampen om arbejdskraft.

"Når de udenlandske medarbejdere har været her et stykke tid, finder mange af dem ud af, at de gerne vil blive i landet. Så vi skal sørge for, at de ser muligheder i landbruget. En af de dygtige udenlandske medarbejdere, der deltog i undersøgelsen, fortalte, at han ville blive i landbruget, fordi han gerne ville bruge hovedet – og det kom han ikke til, hvis han arbejdede på en fabrik. Sådan skulle vi gerne have alle til at tænke," mener hun.

Desværre var opfattelsen blandt mange, at man i landbruget arbejder meget og på uheldigsmæssige tidspunkter, og derfor frister et job i industrien.

Og det får Vibeke Fladkjær Nielsen til at komme med en sidste opfordring:

"Når de udenlandske medarbejdere har været her et stykke tid, så tag en snak med dem om hvad deres planer og drømme er. Oplys dem om de muligheder der findes, og vis dem at landbruget er en arbejdsplads med fleksibilitet og mange kvaliteter. Du vil få det mange gange igen," lyder det fra Vibeke Fladkjær Nielsen.

Smitten har kostet Gert Thomsen – og vil fortsat koste – rigtig mange blodprøver, masser af rengøring og ikke mindst spekulationer og bekymring om at komme i mål. FOTO: VikingDanmark

Nedsæt smitterisikoen med kalveTjek

Kviehoteller kan nedsætte risikoen for salmonellasmitte med KalveTjek. Med KalveTjek får man løbende tilsendt en gratis status på leverandørbesætningerne, baseret på udtræk fra Kvægdatabasen. Den sendes på mail, så tit man har behov. Det kan for eksempel være på en fast ugedag. Listen indeholder oplysninger om, hvor mange dyr leverandøren har indkøbt de seneste 12 måneder samt informationer om leverandørens salmonellaniveau. På den måde kan man følge leverandørbesætningerne og om nødvendigt opsætte yderligere krav i forhold til overvågning. Det er også muligt at få oplyst antistofværdier og kalvedødelighed. Det kræver blot, at leverandøren har givet sin tilladelse med en samtykkeerklæring.

Bestilling af KalveTjek og yderligere information kan fås hos Lene Trier, SEGES på tlf 87405237 eller mail ltr@seges.dk

Da kviehotellet blev smittet med salmonella

Det har været barskt for Gert Thomsen at opleve sit kviehotel smittet med salmonella. Hans anbefaling til andre kviehoteller og deres kunder lyder på at lave klare aftaler, at kende hinanden og erkende sit store ansvar.

Midt i januar blev mareridtet for enhver ejer af et kviehotel til virkelighed for Gert Thomsen. En af hans kunder havde fået konstateret Salmonella Dublin i sin besætning. I alt var 60 dyr fra denne besætning blevet fordelt rundt i forskellige hold på Gert Thomsens kviehotel med i alt 850 kvier fra fem besætninger inklusiv hans egen.

"Da vi fik beskeden, tog vi med det samme prøver af kundens dyr her på hotellet for at sikre os, at de var frie. Det var de så ikke – en stor del af dem var positive," fortæller Gert Thomsen, som også forklarer, at der gik lidt, før alvoren gik op for ham.

"Men så skal jeg også love for, at vi hurtigt kom i handlingsmode. Vi bliver jo lukket ned for omsætning af dyr, og det her skete lige før, vi skulle flytte drægtige kvier tilbage i deres besætninger," fortæller Gert Thomsen.

Lynhurtigt fik han taget blodprøver for at se, om smitten var spredt rundt til alle grupper. Den var heldigvis kun nået til de unge. De positive dyr blev straks isoleret på ejendommen. Herefter lejede han en tom ejendom 15 km væk som karantænefacilitet til de højdægtige dyr for at undgå, at de blev udsat for smitte, kunne testes frie efter en karantæneperiode og sendes hjem. Prøveudtagning og karantæneperioden betød imidlertid, at han måtte oprette malkefaciliteter. Siden er det gået slag i slag med blodprøvning og flytning af dyr til karantænefaciliteterne. Status her i maj måned er, at det går fremad.

Forstående kunder

Ifølge Gert Thomsen har hans fire kunder taget det pænt.

"Mine kunder har været kede af det, men samtidig vist forståelse og givet udtryk for, at de jo godt var klar over risikoen. Jeg har gjort meget ud af at informere dem om handlingsplan osv., så de ikke er i tvivl om, at vi får styr på det. Min prioritet har hele tiden været at holde dem skadesløse," forklarer han.

"Det er et stort ansvar, man har for at sørge for god smittebeskyttelse – og nok endnu større, når man sender sine kvier på hotel. For man udsætter ikke bare sig selv, men også sine kolleger for en risiko."

Men det har været en voldsom og dyr oplevelse for Gert Thomsen – på flere planer.

"Det har kostet og vil fortsat koste rigtig mange blodprøver, masser af rengøring og ikke mindst spekulationer og bekymring om at komme i mål," fortæller han.

"Den store udfordring i det her er jo, at bekæmpelse tager tid – og det er tid, man ikke har på et kviehotel på grund af det flow af dyr, der er ud og ind hele tiden," lyder det fra Gert Thomsen.

Det skal aldrig ske igen

Når Gert Thomsen skal opsummere, hvad han har lært af episoden, er det, at han har brug for mere overvågning og opmærksomhed på de kunder, han har og de dyr, de kommer med.

"Jeg skal vide mere om kundernes status og hvor meget, de køber dyr ind," fortæller han.

Derfor vil han bl.a. stille krav om hyppigere tankmælksprøver – hver måned frem for hvert kvartal. Er det en besætning, der køber mange dyr ind, vil han stille krav om blodprøver. Nye kunder vil blive bedt om blodprøver af de første kalve. Det vil alt sammen blive indføjet i kontrakten. Gert Thomsen er desuden gået i gang med at bruge KalveTjek på sine kunder, som er en oversigt over den enkelte leverandørbesætning med oplysninger om, hvor mange dyr der er indkøbt de seneste 12 måneder, salmonellaniveau og antistofværdier. Endelig vil han mødes med kunderne, så de kender hinanden.

Leverandørerne har et stort ansvar

Gert Thomsens anbefalinger til landmænd, som sender deres dyr på kviehotel, lyder, at de skal erkende det ansvar, de har.

"Det er et stort ansvar, man har for at sørge for god smittebeskyttelse – og nok endnu større, når man sender sine kvier på hotel. For man udsætter ikke bare sig selv, men også sine kolleger for en risiko," lyder det fra Gert Thomsen, som fortsætter: "Man skal tænke hotellet som en enhed. De sygdomme min besætning har, dem får de andre også. Det er en problemstilling, der altid vil være på et kviehotel. Der vil altid være en risiko," slutter han.

/KIRSTEN MARSTAL, SEGES

Præcisering af notitsen i KvægNyt nr. 9: Salmonella: Husk kvartalsprøverne

Det skal hermed præciseres, at notitsen som vi bragte i KvægNyt nr. 9 vedrørende retningslinjer for udtagelse af kvartalsprøver for besætninger, som er gået fra niveau 2 til 1, gældt mælkeleverende besætninger. Desuden præciseres det, at de 8 blodprøver, som angives at skulle udtages på kalve over 3 måneder, skal udtages af de yngste kalve over 3 måneder.

Smartere lagerstyring øger interessen for udbytteregistrering

Ny brugervenlig brugerflade og flere funktioner i DMS Lagerstyring har fået interessen for udbytteregistrering til at stige markant.

Det er sæson for udbytteregistrering. Derfor er det nu, man skal slå til for at få hele grundlaget for den digitale foderstyring direkte ind i DMS. Interessen for udbytteregistrering er da også stigende. Det konstaterer seniorkonsulent Peter Hvid, SEGES på baggrund af flere henvendelser fra bedrifter og maskinstationer. Den øgede interesse skyldes, at der løbende kommer nye managementsystemer til omkring digital foderstyring – bl.a. lagermodulet i DMS i en ny og forbedret version.

"Fordelene ved udbytteregistrering er de samme som altid, hvor viden om udbytter på afgrøde- og markniveau bidrager afgørende til optimering af bedriftens grovfoderproduktion. Men når man kobler lagerstyring på, bliver det endnu mere interessant, fordi man så både har udbytteregistreringen i marken og det samme datagrundlag for foderforsyningen i stalden," forklarer Peter Hvid og tilføjer:

"Der er ingen tvivl om, at det er ved at gå op for flere og flere, at det er en kæmpe fordel at have styr på lagerbeholdningen."

Lagerstyringsmodulet giver overblik over, hvor foderet er, hvor meget der er af den enkelte vare, hvad forbruget er og et bud på, hvornår beholdningen er opbrugt.

Ansigtstløft til lagerstyringen

Lagerstyringen fungerer på den måde, at når fuldfoderblanderen læsses, registreres forbruget

i DMS, så lageret automatisk nedskrives. Det sker via løsninger fra CowConnect og FoderTeknik, hvor vægten på fuldfoderblanderen kommunikerer med DMS. Lagerstyringsmodulet er for nylig blevet endnu mere attraktivt, fordi brugerfladen har fået et ansigtstløft, som gør det mere brugervenligt og nemmere at benytte, bl.a. via smartphones.

"Når man logger ind på Lagerstyring, ser man ejendommen ovenfra, og lokationerne på lageret er markeret, så man kan se, hvor meget der er tilbage af de enkelte beholdninger," forklarer Peter Hvid. Desuden er der kommet flere funktioner. Fx er det muligt at lave lageropgørelse indenfor en periode, ligesom det er muligt at få et bud på, hvornår de enkelte beholdninger slipper op. Det er også blevet nemmere at sætte fokus på foderspild og lagertab. Eksempelvis vil man på sigt til enhver tid kunne overvåge og se omfanget af bedriftens lagertab for en given periode – om det er reduceret eller øget – finde årsagen, og derefter iværksætte tiltag for forbedringer.

Stil krav til maskinstationerne om kalibrering

Intet it-værktøj er bedre end de data, det bygger på. Derfor understreger Peter Hvid da også, at det er altafgørende, at udbytteregistreringer såvel som foderregistreringerne er præcise.

"Maskinstationer med det rigtige udstyr kan lave

ret præcise målinger, hvis de har det rigtige udstyr, som løbende optimeres og kalibreres. Derfor skal landmanden stille krav om løbende vedligehold og kalibrering af udstyret," forklarer han. Som tommelfingerregel angiver han kalibrering af finsnitterens flowmåler ved hvert markskifte, afgrødeskifte samt vejrskifte og i øvrigt løbende gennem dagen, når forholdene ændrer sig.

Der sker hele tiden fremskridt

"Siden vi begyndte med udbytteregistrering i grovfodermarken, er der sket rigtig meget mht. til kvaliteten af data, vi i dag får fra maskinstationer. Udstyret er forbedret, og der sættes en stor ære i at aflevere valide data til landmanden. Og der er ingen tvivl om, at fremtiden vil byde på endnu flere muligheder og nye løsninger for udbytteregistrering, analyser og automatisk dataopsamling," slutter Peter Hvid.

Læs også: 'Sådan kommer du i gang med udbytteregistrering' på www.landbrugsinfo.dk/mere-kvaegnyt

/ KIRSTEN MARSTAL, SEGES

Grovfoderekskursion 13. juni

Tag med til to veldrevne bedrifter i Sønderjylland og få spændende nye input om grovfoderproduktion.

Grovfoderekskursionen går i år til det sønderjyske. Vi besøger økologisk mælkeproducent Harro Marquardsen ved Løgumkloster og mælkeproducent Jacob Petersen ved Rødekro.

Her kan du blive bl.a. blive klogere på:

- Udbytteregistrering og lagerstyring
- Placering af gylle i majshelsæd
- Etablering af græs, græsmarksdrift og styring af afgræsning
- Demonstration af hestebønnesorter samt fodring og dyrkning af hestebønner
- Silo-Safe til erstatning af dæksider og sække på plansiloer
- Håndtering og forsuring af gylle
- Klimaaftryk og reducere af det.

Se hele programmet og tilmeld dig på
www.grovfoderekskursion.dk

Ingen gevinst i at spare på svovlsyren ved forsuring af gyllen

Når man forsurer gyllen, er det vigtigt at forsure tilstrækkeligt. Ellers mister man gødningsgevinst. Derfor er der ingen økonomisk gevinst i at spare på svovlsyren, viser beregninger fra SEGES.

Gyllevognene har travlt rundt om i landet i øjeblikket. I den forbindelse er det vigtigt at understrege, at forsuring af gyllen øger gødningsværdien. Det skyldes, at forsuringen reducerer gyllens pH, så der bindes mere kvælstof. Derfor er utilstrækkelig til sætning af svovlsyre ikke stedet at spare. For selvom man sparer penge ved køb af mindre svovlsyre, så tilføres afgrøden tilsvarende mindre kvælstof. Samtidig risikerer man, at græsset kommer til at mangle svovl. I det samlede regnestykke skal man altså både indregne sparede omkostninger og tab som følge af dårligere forsuringseffekt. SEGES har lavet et simpelt regnestykke, hvor besparelser og omkostninger er beregnet ved forskellige mængder syre ved markforsuring. I beregningerne er anvendt en række forudsætninger fra praksis, forsøg og forskning, som antages at være rimeligt dækkende for udbringning af kvæggylle efter 1. slæt græs.

Gødningsgevinsten falder næsten lige så meget som besparelsen

Et stort antal forsøg ved bl.a. Aarhus Universitet har vist, at der skal bruges ca. 2,5 liter svovlsyre pr. ton gylle for at opnå en halvering af ammoniakfordampningen. I beregningerne i tabel 1 er det antaget, at effekten på ammoniakfordampningen er proportional med syremængden.

Beregningen viser, at gødningsgevinsten falder næsten lige så meget som besparelsen, og at nettoomkostningen er omtrent den samme, uanset om man bruger 2,5 eller 0,75 liter syre pr. ton gylle.

Konklusionen er altså, at når man forsurer gyllen, så bør man forsure tilstrækkeligt. Den samlede økonomi er omtrent den samme, uanset om man bruger den korrekte mængde syre, eller om man sparer på den.

/ TORKILD BIRKMOSE, SEGES

Tabel 1. Omkostning og gødningsgevinst, sammenlignet med slangeudlægning uden syretilsætning, ved forskellig mængde forbrugt svovlsyre ved markforsuring, kr. pr. ha.

	Efter reglerne, 2,5 l syre/ton	2 l syre/ton	1,5 l syre/ton	0,75 l syre/ton
Samlede omkostninger	275	238	200	144
Gødningsgevinst	168	142	116	64
Nettoomkostning	107	96	84	79

Motiverede medarbejdere er op til fire gange mere produktive

God ledelse kræver viden om den enkelte medarbejder samt bevidsthed om, hvad du kan gøre for at motivere den enkelte medarbejder bedst. På www.landbrugsinfo.dk > Kvæg > Arbejdsplanlægning kan du få hjælp til at finde ud af, hvad der motiverer dig og dine medarbejdere. Få samtidig nyttige fif til, hvordan forskellige typer af medarbejdere bedst motiveres og ledes.

Du kan finde mere om motivation af medarbejdere i kurset 'Motivation af medarbejdere' på www.landbrugsinfo.dk/digitaler-kurser, hvor der også er indlagt en test, som du kan bede dine medarbejdere tage (ligger både på dansk og engelsk). Testen tager ca. 5 minutter og viser, hvad der motiverer dem bedst. Derudover er der lavet et kortspil, som I i fællesskab kan spille og få startet dialogen om, hvordan I hver især motiveres på bedriften. Du kan få kortspillet tilsendt ved at kontakte Vibeke Fladkjær Nielsen vfn@seges.dk eller Lars A. H. Nielsen lan@seges.dk som begge arbejder med motivation.

Endelig kan du vælge at høre podcasten 'Kend dine medarbejdere – sådan motiverer du dem bedst.' Find den på kanalen SEGES Podcast i din podcast-app eller hør den på siden podcast.seges.dk

/ VIBEKE FLADKJÆR NIELSEN OG LARS A. H. NIELSEN, SEGES

Podcast om arbejdsmiljø på kvægbedriften – del 2

Kom en tur med rundt på bedriften – hvor kan arbejdsmiljøet blive mere sikkert?

I sidste udgave af KvægNyt kunne du læse om første del af en podcast om arbejdsmiljø.

Her diskuterede økologisk mælkeproducent Jens Peter Skovsgaard, hvordan man som landmand arbejder aktivt for at sikre et godt arbejdsmiljø på bedriften med arbejdsmiljøchef hos SEGES Helle Birk Domino og tilsynsførende ved Arbejdstilsynet Karsten Zacho.

I anden del af podcasten er trekløveret trukket i arbejdstøjet og bevæger sig en tur rundt på Jens

Peter Skovsgaards bedrift og snakker arbejdsmiljø – mere konkret, hvilke indsatser man skal være opmærksom på ved de forskellige lokationer. Arbejdsmiljøet er i den grad sat på dagsordenen hos Jens Peter Skovsgaard.

“Vi har simpelthen gjort det til et fast punkt på vores ugemøder. Så vender vi, hvis der har været nogle ulykker, eller noget der kunne være gået galt. Det lærer vi meget af,” siger Jens Peter Skovsgaard.

Emnerne er blandt andet malkestalden, hvor det handler om at få opbygget en god kultur om sikkerhed og gode rutiner når det går stærkt. Et andet sted trekløveret besøger, er folderladden, hvor Jens Peter Skovsgaard oplevede alvorlig arbejdsulykke under høsten i 2012.

Du kan tage med på rundturen ved at scanne QR-koden på din telefon.

Find del 1 og andre podcasts på SEGES Podcast i din podcast-app, eller find dem på podcast.seges.dk.

/ ERIK SUHR, SEGES

SEGES
PODCAST

Artiklerne: 'Motiverede medarbejdere er op til fire gange mere produktive' og 'Podcast om arbejdsmiljø på kvægbedriften – del 2' er udarbejdet i projekter støttet af:

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne